

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.
PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
MÜLLER KÁROLY

Főszerkesztő:
DR SIMA ISTVÁN

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:

I. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.

TESSEDIK SÁMUEL SZÜLETÉSÉNEK 200. ÉVÉBEN

Postalakarékpenztári csekk száma: 52.686.

BIZALMAT ÉS FEGYELMET

kért legutóbbi beszédében az ország népétől Szász Lajos közellátási miniszter, mert csak úgy tudjuk tartani — úgy mond — a belső frontot, amely éppen olyan lényeges tényezője a háborúnak, mint a külső front: a túzyonal. Ha a harctereken küzdő testvéreink életüket kockáztatva viselhetik a legnagyobb fáradalmakat és szenvedéseket, akkor azoknak is, akik abban a szerencsében részesülnek, hogy itthon, nyugalmas körülmények között, csupán igényeik némi korlátozásával élnek át a háború viharát, önmaguk és a nemzetük iránti kötelességük, hogy alkalmazzkodjanak a körülményekhez és fegyelméleten, az illetékes állami szervek iránt való bizalommal tegyék lehetővé a közügyek kielégítését. A közellátásügy első katonája várja el ezeket nemzetétől. Az az ember, aki az ország zsír- és kenyér ellátásának biztosítására elrendelte a most folyó elzámoltatásokat — az eddigi adatok szerint Istennek hála — igen nagy-szerű eredménnyel, s aki kijelentette, hogy bár maga részéről is híve, annak a gondolatnak, hogy mindenki úgy gazdálkodhassék, amint azt egyéni érdekei kívánják és előírják, mégis most az adott helyzetben az egész magyar nemzet létérdekéből kénytelen úgy és akként irányítani a termést, hogy mindenki azt termelje, ami a közösségre hasznos és ne azt, ami neki a legkifizetőbb. Gazdaságának látszó, de valójában nemzetekölcsi gondolatok vívják: a csatájukat nemzeti közösség egységéért és a nemzet léteért.

A csatában teljesíteni kell a parancsot, ha győzni akarunk. A mai háborúban nagyon fontos a közellátás csatája a nemzet s mindnyájunk boldogabb jövője érdekében. A közellátás parancsnokának, a közellátás miniszterének rendelkezéseit, útmutatásait, intelmeit tehát teljesítjük, kövessük, mert az önmagunk iránt való legszentebb kötelességünk annál inkább, mert nem misztikus parancsról van szó, hanem tényekből fakadó olyan gondolatokról, melyeket miniszteri rendelkezés nélkül is logikusan követelnünk kell.

Látványos, fáklyás felvonulás Miklós előestélyén Jól sikerült a leventék Hősi-szobor előtti ünnepélye

A helyi leventeegyesület ifjúsága f. hó 5 én, szombaton délután 4 órai kezdettel látványos, fáklyás menetben vonultak fel az előre megállapított útvonalokon a Hősi-szobor elé, ahol kedves ünnepség keretében fejezték ki hódolatukat legfőbb haduruk, vitéz nagybányai Horthy Miklós iránt névnapjuk előestélyén. A szobor előtti ünnepség a Hiszekegy elenekléssel kezdődött, amelyet a leventezenekar játszott kitűnően, majd Kováts István levente-diák szavalta el hatásosan a Horthy Miklós című alkalmi költeményt. Az ünnepség fénypontja Drezdovszki Géza r. kat. s. lelkész, leventeoktató ünnepi beszéde volt, aki gondolatokban gazdag, megrázó erejű szonokliatban emlékezett meg Horthy Miklós országlásáról, tolmácsolván nemcsak az ifjúság, de az egész szarvasi polgárság hódolatát, szeretét Kormányzó Urunkkal szemben. Rátz Pál gazd. tanint. növendék és Bencsik Elek levente

szavalta még ügyesen, közben a leventék Horthy Miklós én is a Tied vagyok című dalt énekelték el. Az ünnepség a Himnusszal ért véget. A felvonulásnak és az ünnepségnek hatalmas közönsége volt, bizonyosságul annak, hogy a község korra, vallásra és társadalmi állásra tekintet nélkül egyhangú lelkesedéssel ünnepelte Magyarország nagyurát névünnepe alkalmával.

Megkezdődött a vitézek és kitüntetettek birtokbalehelyezése a volt zsidóbirtokokon

Tudvalévő, hogy a Vitézi Szék a törvény által kisajátításra ítélt zsidóbirtokok közül az 5—100 holdas kategóriáig terjedő birtoknagyságokul egyetemlegesen kapta meg és ezek szétosztásáról gondoskodik, részint a volt világháború vitézei között, részint a mostani világháborúban vitézi érdemeket szerzett hősök között.

Ez a szétosztási munka — értesülésünk szerint — teljes ütemben folyik és a Vitézi Szék ügyvezető törzskapitánya vezetésével az ország különböző részein — mint Szarvason pl. — máris számos vitézi telek beiktatással érvényesült. Minden remény megvan arra, hogy az eddigi beiktatásokon szerzett gyakorlati tapasztalatok alapján,

a Vitézi Szék rendelkezésére bocsátott 130.000 holdnyi terület mihamarább a volt világháború vitézeinek művelése alá kerül, vagy olyan megbízható keresztény bérlő kezekbe, amelyek a birtokterületeket fenntartják azok számára, akik most küzdenek az orosz fronton a szebb és gazdagabb ígért magyar jövőért.

December 17-én felsőházi tagot választ Békés megye

A törvényhatósági bizottság bizalma ezúttal is Geist Gyula dr. felé fordul. A két póttagság esélyes jelöltjei vitéz Réthy Béla, dr. Sebők Elek és Székács István

Békés vármegye felsőházi tagjai, ill. póttagsjai közül dr. Geist Gyula felsőházi tag és vitéz Réthy Béla póttagság megbízatása 1942. évben lejárt, tehát ezeket a választásokat új választás útján be kell tölteni. Értesülésünk szerint a választás a törvényhatósági bizottság december 17-ki közgyűlésén fog lezajlani. A közhangulatból ítélve megállapíthatjuk, hogy vármegyénk felsőházi tagja továbbra is dr. Geist Gyula lesz, akiben eddigi közéleti ténykedése során olyan embert ismerünk meg, aki a vármegye polgárságának bizalmára feltétlenül érdemes. Ha nem is beszélünk arról, hogy Geist Gyula csaknem 3 évtizede tagja törvényhatósági bizottságunknak, s a vármegyei gazdasági egyesületnek fáradhatatlan ügybuzgalmú elnöke, ki ily minőségben is hervadhatatlan érdemeket szerzett, de meggondoljuk, hogy ma, amikor a háborús helyzet — de a magyar jövő súlyos megoldandó feladatai is — a közéleti problémák legelső soraiba állítják a gazda

kérdéseket, amikor a magyar gazdának itt benn, a közellátás belső frontján épp oly súlyos kötelességei vannak, mint honvédeinknek kinn az ellenség előtt, akkor minden politikai megfontoltság és előrelátás nem csak, hogy javasolja, de egyenesen megköveteli, hogy vármegyénk ez a tipikusan mezőgazdasági jellegű megye felsőházi tagja ismét gazdaember — és pedig nem akár milyen gazdaember — hanem a mezőgazdasági szaktudásnak és gyakorlatnak olyan mestere legyen, mint amilyen Geist Gyula dr. A közhangulatból ítélve úgy látjuk Békés vármegye népe tudatában van annak, hogy Geist Gyulával a legméltóbb és legjobbban rátermett férfi kerül az országgyűlés felsőházába.

A póttagság első jelöltje vitéz Réthy Béla szintén nem ismeretlen vármegyénk közönsége előtt. Komoly, céltudatos munkával érte meg a tiszteletet és megbecsülést és azt a kialakult általános felfogást, hogy vitéz Réthy Béla minden tekintetben

méltó Békés vármegye törvényhatóságának reménye és bizalmára.

A második póttagság-jelölt dr. Sebők Elek békési ügyvéd és dr. Székács István nagyszénási földbirtokos. Az első évtizedek óta tagjai a törvényhatósági bizottságának az Alföld: Első Gazdasági Vasút igazgatóságának, a Hosszúfoki Árm. Társulatnak elnöke, a Körösvölgyi Vízhasznosító Társulat ügyvezető elnöke, kinek neve különösen a békesszentandrásiduzzasztómű megvalósítása körül került a közérdeklődés középpontjába. Székács István sokat utazott, gazdag gyakorlati tapasztalatokkal bíró széles látókörű, kiváló gazda. Elnöke a vármegyei gazdasági egyesületnek, tagja a törvényhatósági albizottságnak. Megvagyunk győződve arról, hogy bármely 2 közéleti férfiú is nyeri el az általános bizalomból a póttagságot, a vármegye népe csak nyerni fog velük.

SZEMELVÉNYEK

Tessedik Sámuel „Szarvasi nevezetességek” című krónikájából.

1793. Iskolás gyermekekkel megkezdik a gyapjúfonást: vetélkedés a néhány jutalomszalag célirányos kiosztásának alkalmazása következtében a finomfonók száma mindjárt az első évben százhetvenre szökött fel. Egy évnyi és néhány hónapnyi idő alatt 6728 rőf hosszú, tizenegyfélé szövetet készítették a különböző, finomabb és durvább anyagból.

A zsombékokat egy alacsony, többnyire víz alatt álló földarabon még a legszárazabb évben is jól jövedelmező rétté alakították.

Három községbeli nagyhangú alak támogatva néhány hatalmon lévő egyéntől, szövetkezett az intézet ellen. Gonosz, sötét, de egészen alaptalan vádakát támasztottak a parasztok között az iskola, annak igazgatója s a tanítási módszer ellen, felingerelték a népet az oly szépen virágzó gyermeki ipar ellen, úgyhogy vallási és paraszti fanatizmus megbuktatta, megsemmisítette az intézetet, még mielőtt az a közönség elvart közreműködésével kezdő létjogosultságot szerzett volna magának.

1794. Megkezdődtek a nyilvános felolvasások a gyakorlati gazdasági intézetben; az ünnepélyes alkalmat az Erdélyben parancsnokoló Mitrowsky gróf tábornagy úr öccsellenciája jelenlétével megtisztelte.

Az első szerencsés kísérleteket végezték kukorica-, zab-, dinnye-, dohány-, répa-, burgonya- és kőszőlődeknek újraszántás nélkül való búza- és téliárpa termelésére.

E kísérleteket azóta kétféle ismételték meg, mindannyiszor sikerrel.

Háromszázra emelték a bel- és külföldi gyümölcsfajták számát s az intézet bukásakor a környéken terjesztették el azokat.

Összegyűjtötték az első fűzgyapotot s abból egy kalapot s két paplant csináltak.

Megkezdtek a méz és viasz szükségének háromszori és négyszeri kivágatását, valamint a kaptározást, s megakadályozták a méhek elpusztítását.

1026 ember halt meg, kik közül 647-t a kínzó himlő ragadott el.

Szarvas társadalmi egyesületei ünnepélyes együttes ülésen csatlakoztak a „Magyar Kötelességteljesítés Mozgalom”-hoz

Szarvas nagyközség csaknem valamennyi társadalmi egyesületének népes küldöttségei, a Turul-mozit zsúfolásig megtöltő tömegben, lelkes hangulatú együttes ülést tartottak vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel. A gyűlés főcélja, Kormányzó Urunkkal szemben névünnepe alkalmával nyilvánítandó hódolatteljes köszöntés miatt, Szarvas összes társadalmi egyesületeinek a „Magyar Kötelességteljesítés Mozgalomhoz” való csatlakozás kimondása volt. A közös gyűlés a magyar Hízek egy elmondásával kezdődött s annak célját komoly értékű, talpraesett megnyit. beszédben Pálos György gimn. tanár ismertette. Az ünnepi beszédet

dr. vitéz Zerinváry Szilárd, kerületünk országgyűlési képviselője mondta, a tőle megszokott frappáns, filozófikus mélységű szózatban ismertetvén a magyar egység céljait. Ezt követően a jelenlevő egyesületi kiküldöttek beszéltek és pedig a Polgári Kör és a Vitézi Rend nevében vitéz Biki Nagy Imre közs. főjegyző, a Tűzharcos Szövetség szarvasi csoportja nevében Kovács Pál tanító, a Vöröskereszt szarvasi fiókjá nevében dr. Nádor Jenő gimn. igazgató, a Levente Egyesület és a Sakkör nevében dr. Podany Pál bankigazgató, a Szarvasi Kisgazdák és Földművesek Köre nevében vitéz Tepliczky János földbirto-

kos, a Járási Ipartestület nevében Medvegy Miklós, az Iparos Kör nevében Dauda Mihály, a Kereskedők Egyesülete nevében Kovácsik Pál, az Iparosifjak Önképzőköre nevében Darida Samu, a Honsz. helyi csoportja nevében Nagy János, a Turul Sportegyesület képviselőjében Csongrádi János dr. A többi meg nem jelent, ill. nem képviselt egyesületek írásban jelentették be csatlakozásukat.

A gyűlést Pálos György rendezte be, majd befejezésül a Himnusz és a Horthy-indulót énekelték el a megjelentek, kik a gyűlés befejezése után lelkesen éltették vitéz nagybányai Horthy Miklóst, Magyarország kormányzóját.

Képviselőnk nagybeszéde a parlamentben

Feltűnést keltő fogalmazás az élettéről

Dr. vitéz Zerinváry Szilárd kerületünk országgyűlési képviselője a megajánlási vita során nagy beszédet mondott a képviselőház múlt heti, szerdai ülésén. Beszédében magasabb szempont szerint összegezte a vita során elhangzott fejszólásokat és megállapította: a parlament egyetért abban, hogy mindnyájunk végső célja a nemzet átmentése a mai katalizmán, egy tisztultabb, egy emberibb új Európába, egy szóval a nemzet örök életének biztosítása, a nemzet boldogulása.

Ezután foglalkozott az egyes miniszteri tárcák ügykörébe tartozó megoldatlan feladatokkal és pedig a kultusz-tárcát illetően az öreg evangélikus papi özvegyek nyugdíjügyével. Kifejtette, hogy rendkívül méltánytalan helyzet az, hogy azok a 70—80—85 éves evangélikus papi özvegyek, akiknek férjeik 30—40—45 évig becsülettel szolgálták egyházukat és hazájukat, ma mindössze 93 pengő havi nyugdíjat kapnak, mert a régi nyugdíjalap a devalváció folytán tönkrement, s egykor több milliányi vagyona a pengő számítás bekevertekor már csupán 25 ezer pengő értéket tett ki.

Viszont az új nyugdíjintézet nem volt abban a helyzetben, hogy oly mértékben gondoskodjon róluk, mint új tagjairól. Tekintettel arra, hogy az egész országban számuk mindössze 150 körül van a kegydíjasokkal együtt, kérte a kultuszminisztert, hogy az év. egyházi nyugdíjasoknak eddigi

évi 337.277 pengő segélyét oly módon emelje fel, hogy arányba kerüljön az új nyugdíjasokéval, s végre életük késő alkonyán a régi nyugdíjasok és némi szerény emberi megélhetéshez jussanak.

Részletesen foglalkozott ezután a községi jegyzők mellé beosztott és négy közepiskolai végzettséghez kötött állású községi tisztviselők kategóriájával, akik között különben számtalan érettségizett és magasabb iskolai képzettséggel bíró tisztviselő is van, a múlt háború utáni nehéz elhelyezkedési viszonyok miatt.

Ismertette nevezettek munkakörét, közérdekű hivatali és társadalmi tevékenységét, mostoha fizetési és előlépesi viszonyait és mindezek után részükre kedvezőbb elbánást kért a belügyi költségvetés keretei között. Kerte részükre a nagyobb fizetési osztályok megnyitását, az állami és vármegyei tisztviselőkkel egyenlő elbírálását, a vasúti feláru kedvezményben való részesítésüket, szabadságidejük egységes rendezését, a közgyámi és pénztárnoki tisztviselési állásoknak tisztviselői minőségbe való átszervezését.

Nagy feltűnést keltett országgyűlési képviselőnk további fejtegetése az úgynevezett élet-tér fogalmáról, melyre nézve kifejtette, — különös tekintettel az előtte felszólaló egyik nemzetiségi képviselő szavaira — hogy az a kívánság, mely szerint bármely itt élő nemzetiség egyenjogú és rangú államaikotó tényező legyen a magyarsággal, ahhoz a feltételhez van kötve,

hogy a Szent Korona tanának hét feltételét teljesítse.

Ez a hét feltétel a következő: Fizikailag: 1) terület, 2) népesség, 3) hatalom, amely jelenti az államfőt és a népnek az országgyűlésen keresztül gyakorolt hatalmi ténykedését. Szellemileg: 4) honfoglalás, 5) a magyar múlt, 6) a jelen, 7) a jövő, egyszóval a magyar történelem és a magyar szellemiség.

Ha tehát valamely nemzetiség nem is lakik itt ezer év óta, csak 700, 500, vagy 250 évvel ezelőtt jött be vendégként, továbbá nem bírja az államterületet, a nép többségét, nem gyakorolja a hatalmat, a közigazgatást, nem intézi a honvédelmet, nem birtokosa a magyar múlt számtalan és sokszor Európamentő hősi tevékenységének, nem egyenrangú tényezője a magyar jelennek és nem magyar szellemiséggel, hatalommal és hozzáértéssel kívánja megoldani a magyar jövő nagy problémáját; az a nemzetiség érje be azzal, hogy sehol a világon olyan jó dolga nincs, mint Magyarországon és ne ábrándozzék Magyarországra beültetett és nemzetbomlasztó idegen életerekről, vagy pedig államhatalmi egyenrangúságról.

Magyarország világ szerte klasszikus iskolapéldája az állampolgárok egyenjogúságának nemzetiségre való tekintet nélkül, ebből azonban nem következik, hogy ezzel visszaélve bármely nemzetiség az államvezetésben veszedelmes egyenrangúságot követelhet magának a magyarság rovására, mert ilyesmit egyetlen más nemzet sem enged meg a világon.

Hangoztatta még képviselőnk hogy tanulnunk kell nagyszövetségeseinktől, s az ő életterek mintájára nekünk is ki kell terjesztenünk életterünket az egész Duna és Balkán medencére megfelelően a magyar közép címernek és történelmi hagyományainknak.

Képviselőnk vitázó beszéde minden oldalon nagy tetszést aratott s ahhoz igen sokan, elsősorban vitéz Lukács Béla országos pártelnök a legmelegbben gratulált.

Nem tudja senki sem, hogy mi van a

„Kulacs”

ben (a volt Bány-venéglőben)

Kitűnő italok!

Ha egyszer eljön, mindenkor ide kívánczok!

Örömmel várja

Jánovszky György

tulajdonos.

Nyomatványt
szép kivitelben készít a
Müller-nyomda

**Magyar Petróleum
Ipar R. T.**
vezérképviseletét

Gaál István

vette át, ahol mindenféle traktorolaj, gépszír,
adózott és adómentes petróleum kapható

Iroda: Kossuth-tér 29. — Raktár a vasútállomásnál
Telefon: Iroda 131. Telefon: Lakás 136.

Hirek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. b. ev. 6-templomban vasárnap délelőtt 10 órakor magyar, az újtemplomban délelőtt 9 órakor magyar nyelvű istentisztelet tartanak.

A szarvasi róm. kat. templomban vasárnap és ünnepnap reggel 6 órakor hajnali mise. Fél 9 órakor diák-mise, 10 órakor nagymise, prédikáció. Délután 3 órakor litánia, utána ádventi délután. Köznapokon mise 6 és egyzenged 8-kor.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőtt 10 óráig az Árvaház dísztermében.

— Antal István miniszter Békés megyében. Jeleztük már, hogy a vármegye M.E.P. képviselői a főispán vezetésével ismét bejárják körületeiket, hogy tájékoztassák a közönséget a bel- és külpolitikai helyzetről. Ezt az újabb körutat, mint értesülünk, február 7-én kezdik meg Orosházán. A tervek szerint részt vesz e felvilágosító körúton Antal István propaganda miniszter is. A képviselők járási választókerületi programját elkövetkező lapszámaink valamelyikében hozzuk.

— Köszönetnyilvánítás. Alulírott egyesület hálás köszönetet mond a harctéren küzdő honvédek gyermekei nevében is a szarvasi Vajda Péter-Gimnázium és az Allami Polgári Leányiskola vezetésének és tanulóifjúságának a lelkes támogatásért, amellyel a karácsonyi gyűjtésben részvételük, illetve a gyűjtést adományaikkal támogatták. Levente Egyesület.

— Befojezéshez közeledik a gazdák elszámoltatása. A kenyérfejadagot csökkentő rendelet végrehajtása során mint már ismertettük, szükségessé vált a gazdaságok elszámoltatása is, ill. leellenőrzése a bevallott adatoknak. Mint értesülünk ez az eljárás a vége felé közeledik, s megállapíthatólag igen szép eredménnyel zárult. A készletekkel rendelkező gazdák dicséretreméltó megértést tanúsítottak az új közellátási helyzettel szemben s kénszerítő eszközök alkalmazása nélkül becsülettel, jó szarvasiakhoz méltó módon siettek a veszélyeztetett közellátás megmenntésére.

— Tejtermékekből való mintavétel módját, Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben részletesen megállapítja, hogyan kell szakszerűen mintát venni a tejből és tejtermékekből. A mintavétel módjának leírása mellett azt is közli a rendelet, hogy a mintavételi jegyzékekben milyen adatok feltüntetése szükséges, illetőleg kívánatos.

— Zongorahangolás és vétel. Szigeti képeztett zongorahangoló több helybeli család meghívására városunkba érkezett, mely alkalommal zongorák hangolását, utányosan, garanciával vállalja. Megbízásból rövid, keresztúros zongorát, vagy pianót vételre keres. Meghívást — vidékre is — Müller könyvkereskedés cég címen kér.

— Anyakönyvi hírek. Születtek: Korbely János és Gerhát Ilona fia Pál, Janecska Pál és Filyó Mária fia Pál, Skorka Pál és Zima Judit leánya Judit, Hicz János és Juhos Anna fia János, Erdei Pál és Nyemcsok Anna fia György, Eliadesz Mihály és Rózsa Sarolta leánya Sarolta, Grecsnyik Gyula és Szekretár Judit leánya Judit, Dina János és Kurilla Hermina fia Miklós, Deffend Károly és Pintér Erzsébet leánya Erzsébet. — Házasságot kötöttek: Blaskó István Szlanyicska Erzsébettel, Paluska János Kohút Erzsébettel, Filyó György Tóth Annával. — Elhaltak: Gilyan György 73 éves, Sztrehovszki János 75 éves, Fecske Mihály 4 éves, Kohút János 72 éves, Gombár Mária 61 éves, Patakparti Istvánné Sutyinszki Mária 23 éves, Kardos Gyula 19 éves, Kornidesz Julianna 11 éves.

— Pestre szóló csomagok bérmentesítési díja. Egy most megjelent miniszteri rendelet szerint december hó 25-től a Budapestre szóló csomagok bérmentesítési díját a feladáskor teljesíteni kell egyenlően.

— Az egyesületek is kötelesek betartani a záróórát. A közelmúltban jelent meg az új záróórarendeletről s minthogy egyes társadalmi egyesületek nem tartották be azt, illetékes helyről nyomtatékosan figyelmeztetik az összes egyesületeket, klubokat, társasköröket, hogy feltétlenül tartassák be a záróórarendeletről, mert a rendelkezést áthágók ellen a legszigorúbban eljárnak.

— Felhívás a fronton küzdők hozzátartozóihoz. Minden bír, minden sor, ami hazulról jó, végtelenül jól esik, — tudjuk nagyon jól — azoknak, akiket honfitársi köteleességük hónapokra elszólt az otthonról. Harcoló katonáink érdeklődése azonban nemcsak a családi dolgok iránt nagy, de bizonyára kíváncsiak a szülőfalu egyéb történéseire is, miket bizony a tábori lapok szűk keretébe beilleszteni vajmi kevésbé lehet. Lápunk kiadóhivatala éppen ezért elhatározta, hogy a lap fejlécén helyet biztosít a címzésnek, hogy kiolvasás után az elküldhető legyen a fronton küzdő bármely hozzátartozónak. Aki egyszer is távol volt hazájától, övétől az megéri az elkerültek kíváncsiságát és érdeklődését a hazai dolgok iránt s nem fogja elmulasztani egyszer sem az alkalmat, hogy a járás legelterjedtebb lapját, a Szarvas és Vidékét elküldje bármely táboripostaszámú honvédelakulatnál köteleességét teljesítő hozzátartozójának.

Újból és állandóan kapható

savanyított káposzta;

továbbá mindenféle

karácsonyi díszek nagy választékban

őzv. Januárik Andrásné üzletében, Vasút-utca.

Bírósági hírek

Drága pofonok. A közelmúltban történt, hogy ifj. Darabos Pál kondorosi lakos a kondorosi Hangya Szövetkezet udvarán valószínűleg iddógálás utáni hangulatában többször pofonvágtatott Csókási Károly kondorosi mészáros és hentesmestert. Feljelentés után a járásbíró elé került, ahol 50 P pénzbüntetésre ítélték. Drága pofonok voltak.

Sikkasztás. Népessy Elemér mezőberényi faggyúkereskedő Kiss András szarvasi lakost albizományossággal bírta meg s 300 pengőnyi pénzellátmányt is bocsátott a rendelkezésére, hogy a vételeket le tudja bonyolítani. Mintegy félévi ténykedés után sült ki, hogy Kiss a reá bízott pénzből 132 90 P-vel nem tud elszámolni, ill. azt a saját céljaira fordította. Megbizója feljelentette s a járásbíró sikkasztás vétsége címén 10 napi fogházbüntetésre ítélté a hűtlenül sáfárkodó Kiss Andrást.

Orgazdaság. Ungi Sándorné öcsödi lakos Holló Jánosné szintén öcsödi lakostól a kislányával egy öltöny pepitaruhát hoztatott el s azt elmulasztotta visszaadni. A bíróság orgazdaság címen 4 napi elzárás büntetésre ítélté.

Lopás. Akócsi Kálmáné öcsödi lakos alaposan megdézsmálta Jordán Lajos öcsödi lakos törekkazáját s ezért 2 napi elzárásra büntették.

Árdrágítás. Özv. Zubor Jánosné öcsödi lakos a hagyma kilogrammjáért 1 P-t kért, miértis a bíróság árdrágítás címen 50 pengő pénzbüntetésre ítélté.

Gombár Pálné szarvasi lakos mert tehenét a vasúti sínek mentén őrizetlenül hagyta, 10 pengőre ítélté a járásbíró.

Pórujárát pulykatolvaj. Egy a jó hírére igen féltékeny szarvasi ember december 5-én a tanyák között jártában Lesztyan Goda István tanyája előtt kísértésbe esett az ott legelésző gyönyörű pulykák láttán. Kis gondolkodás után tágitva a lelkiismeretén elemelt kettőt a jószágok közül s azokat Pusztai György baromlikereskedőnél

azonnyomban értékesítette is 52 P-ért, hogy nyugtalankodó lelkiismeretét némileg megnyugtassa, a pulyka árát az egyik kocsmában elmulattá. A csendőrség azonban mihamar rájött a mulatozás indítékaira, s megindította az eljárást az önmagáról megfélekedett fiatalember ellen, aki most reszketve várja, mit szól a történetekhez a környezete, különösképpen pedig életepárja.

A héten a GPU, jövő héten a „Kis kakuk” filmet pergeti a Turul

A Turul-mozi a kiválóbbnál kiválóbb filmek sorozatával lép meg hétről-hétre hatalmas publikumát. Múlt héten Rosita Seránonak tapsolhatott Szarvas igényes közönsége, aki különösen a „Piros pünkösöd napján” című magyar dal eléneklésével lopta be magát a szívünkbe. A héten a német filmgyártás egyik legnagyobb alkotását a GPU-t pergetik péntek, szombat, vasárnap és hétfőn az előjelek szerint ritkán látott közönségsiker mellett. Jövő hét péntek, szombat, vasárnap és hétfőjén pedig a „Kis kakuk” című kultúrfilm kerül bemutatásra. Túl azon a tényen, hogy ez a film nyerte a velencei biennálén az első díjat a kultúrfilmek között, az ad különös érdekességet s jelentőséget az előadásnak szarvasi vonatkozásban, hogy Molnár Béla tanár, a világhírű ornitológus e tudományos filmjének felvételei Szarvason és közvetlen környezetében készültek. A kis kakuk ünnepélyes megnyitó előadása jövő hét péntekjén délután 5 órai kezdettel lesz, amikor is dr. Ugrin László járási főszolgabíró mond ünnepnapot megnyitót, Molnár Béla pedig ismertetni fogja legújabb madártani kutatásait. A kultúrfilm keretét a „Gyurkovics fiúk” című film, UFA és Magyar Híradók adják.

MINDEN EST azonnali belépésre felvesz a Müller-nyomda

A beszolgáltatandó búzát és árpát **FUTURA** főbizományosa a Szarvasi Takarékpénztár

saját székházában és a **Mezőgazdasági Közraktárak**

Részvénytársaság telepén

veszi át folyó hó 10—19-e közötti beszolgáltatási időben, ahol az ellenértéket készpénzben ki is fizetik

Felhívás a katonák családtagjaihoz

A honvédelmi miniszter saját érdekükben felhívja a katonai szolgálatot teljesítők családtagjainak figyelmét a következőkre:

I. A hozzátartozók részéről kérelmek a következő esetekben terjeszthetnek elő:

a) az 1939. II. tc. 44. (család-fenntartói kedvezménye) §-ában megállapított kedvezményben való részesítés érdekében az I. fokú hadkiegészítési hatóságokhoz (városokban polgármesterhez, egyébként főszolgabírókhoz);

b) a jelenleg rendkívüli fegyvergyakorlatra behívott tartalékosok és póttartalékosok egyéni szabadságolási és neményleges viszonyban helyezése (családi és gazdasági érdekből) érdekében mindenkor a kedvezményben részesíteni kért egyén csapattestéhez tekintet nélkül arra, hogy az illető hadművelési területen, vagy a mögöttes országrészben teljesít-e szolgálatot.

II. Besorozott, de tényleges katonai szolgálatra még be nem hívtak, továbbá azok, akik még sorozáson nem voltak, minden katonai vonatkozású ügyekben forduljanak akár írásban, akár élőszóval ahhoz a m. kir. honvédkiegészítő parancsnoksághoz, amelynél besoroztattak, illetve amelyek területén állandó lakhelyük van.

III. Ezidőszent tényleges katonai szolgálatot nem teljesítő tartalékosok minden katonai vonatkozású ügyét az állománytestük intézi.

Szarvasi nagyközség elöljáróságától.

Versenyárgyalási hirdetés

Szarvasi nagyközség elöljárósága a közönségnél 1943. január 1-től 1943. december 31-ig terjedő évben felmerülő kovács, bogár, sziggyártó, lakatos munkákra, továbbá a mentelmi katonák felmentésére, a mentelmi katonák honvédségi állásának biztosítására, a könyvkötői munkákra, a nyomdai munkákra, papír- és írószerek szállítására versenyárgyalást hirdet. Felhívja az elöljáróság mindazokat, akik a fenti munkákat, illetve szállításokat elnyerni óhajtják, hogy zárt írásbeli ajánlataikat folyó évi december 28-án délelőtt 10 óráig a közönségi íktató hivatalba nyújtsák be. Később érkező és szabálytalan ajánlatok figyelembe nem vételnek. Ajánlati lapok a számvényi irodában díjtalanul kaphatók. Bővebb felvilágosítást a számvényi nyújt. Az elöljáróság az ajánlatok feletti szabad döntés jogát fenntartja.

Szarvas, 1942. december 4.

Elöljáróság.

TURUL MOZGÓ

Az előadások kezdete hétköznap fél 6; fél 8, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6, fél 8 óra. December hó 11-én, pénteken; 12-én, szombaton; 13-án vasárnap; 14-én, hétfőn bemutatásra kerül a szovjet rendőrség borzalmai teleplező nagy filmalkotása:

G. P. U.

Ezt a filmet mindenkinek meg kell néznie, s a borzalmai tanulságait levonni. Kiegészítő: Magyar és UFA híradó.

December hó 16-án, kedden; 17-én szerdán; bemutatásra kerül

Legyünk fiatalok

Igen érdekes filmtéma, egy öreg és egy fiatal házaspár (szülők és gyermekek) találkozásának bizonytalan levezetése, mely finom humorral végződik. Kiegészítő: az olasz „LUCE” h

Ne idegenkedjünk a margarinnal való főzéstől

A Közellátási Minisztérium számos kiváló orvost foglalkoztat azzal kérdéssel, hogy milyen táplálkozási anyagokkal lehet helyettesíteni azokat az élelmiszeri cikkeket, amelyekben nemcsak most, háborúban, hanem békében is időnként hiány mutatkozik, mint a betegségek megelőzéséhez szükséges táplálékhoz hozzájuthassunk.

Ezek egyike az állati zsírt minden tekintetben kielégítően helyettesítő, tiszta növényi étolajokból gyártott ún. margarinnal, amelynek egyes jótulajdonságai az előbbi bizonyos esetekben felül is múlják.

A közellátási hivatal kísérleti konyháinak központi vezetősége összeállította a margarinnal, a műzsír és az étolaj használatának tizparancsolatát, amelyet az alábbiakban ismertetünk:

1. A növényi zsírok háromféle alakban készülnek: margarinnal, műzsírral, étolajjal.
2. A növényi zsírokat szervezetünk könnyebben tudja feldolgozni, könnyebben emészthető, tehát jobban használható.

3. Mikor kiváltjuk a margarint, ne olvasszuk fel, hanem a papírról leszedve, tegyük tányérba és száraz, hűvös helyen tartsuk.

4. A margarin, vagy művaj a magasabb hőfokot nem bírja jól, ezért rántás készítésénél ne forrósítsuk fel, hanem állandó keverés mellett felolvasztott margarinnal rövid ideig pirítsuk a lisztet.

5. Világos rántást készítsünk ételinkhez, vagyis az állandó keverés mellett felolvasztott margarinnal rövid ideig pirítsuk a lisztet.

6. A rántás készítéséhez 1 dkm margarinhoz 1 dgm lisztet használjunk.

7. Ha hagymás ételeket készítünk margarinnal, sohasem pirítsuk a hagymát, hanem mindig csak sárgára fonnyasszuk. A paprikát úgy vegyítsük a margarinnal megfonnyasztott hagymához, hogy azt a lángtól vegyük le.

8. A műzsírt éppen úgy kell felhasználni, mint a sertészsírt. (Húsok sütésénél is jól alkalmazhatjuk, csak lassabban kell hevíteni.)

9. Az étolaj bármilyen étel készítésénél használható, sőt húsok sütéséhez, pirításához is alkalmas, mert a magas hőfokot jól bírja.

10. A margarin, műzsír és étolaj adagolásánál ügyelni kell arra, hogy az ételek készítésénél kevesebbet vegyünk, mint ha zsírt használnánk, különösen ügyeljünk az étolaj adagolásánál, mert folyékonyágánál fogva felhasználása a konyhatechnikában még szokatlan.

Amint tehát a szakértők is megállapították, a növényi zsírpótló anyagok, amelyekben semmi fagyú nincsen, könnyebben emészthetők az állati eredetű zsíroknál, s így különösen az érzékeny gyomrokra, egészségesebbek.

TEMETÉSEKET

a legnagyobb gondal végzem, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, a legnagyobb igényeket kielégíték. Halottszállítás, exhumálás nálam megrendelhető

Hantos György

temetkezési vállalkozó
II. kerület Beliczey-út 17.

Értesítés!

Értesítem a n. é. közönséget, hogy rőfös-, rövid-, kötött- és divatárú üzletemet áttelepítettem

Pleszovszki házba (Árvaház mellett Polgári Körrel szemben,) ahol a szakmába vágó cikkek nagyválasztékával készítek átlalok a szolgáltatásra.

Piaci napokon piactéri sétámba. Kérem a nagyérdemű vevőközönség pártfogását vagyok tisztelttel

Demcsák András
rőfös- és divatárú kereskedő.

Megjelent a tejrendelet

Az új szabályozás január hó 1-én lép életbe

A hivatalos lap szerdai számában közellátásügyi miniszteri rendelet jelent meg a tej és tejtermékek forgalmának újabb szabályozásáról. A rendelet értelmében a termelő köteles a háztartásban felhasznált tejből a közellátás céljaira rendszeresen fejt tehének után a naptári évenként bizonyos mennyiséget beszállítani. A termelt tejből évenként be kell szolgáltatni Bács-Bodrog, Banya, Bars, Hont, Esztergom, Fejér, Gömör-Kishont, Győr-Moson-Pozsony, Heves, Komárom, Marostorda, Nógrád, Nyitra-Pozsony, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Somogy, Szilágyszentmiklós, Tolna, Vas, Veszprém, Udvarhely és Zala vármegyék területén tehenenként 600 liter tejet, fel nem sorolt vármegyék területén tehenenként 420 liter tejet a rendszeresen igazított, tarka, bronzderes és piuzgauti, továbbá a rendszeresen fejt alföldi magyar, erdélyi magyar és bivalyteneneknél tehenenként 300 liter tejet, a rendszeresen igazított és fejt alföldi magyar, erdélyi magyar bivalyteneneknél 180 liter tejet.

Ha a gazdasági üzemben csak négy vagy ennél kevesebb tehenet tartanak, úgy az első tehén általában mentes, a beszállítási kötelezettség alól, a második tehén után pedig az előírt tejmennyiségnek kétharmadrészt kell beszállítani. Szükség esetén azonban a termelő kötelezhető arra, hogy a beszállítási kötelezettség alól mentes első tehén után is naptári évenként legalább 180 liter tejet beszállítson.

Ha a szállítási nehézségek miatt a tej beszállítása lehetetlen vagy aránytalanul költséges, úgy a termelő a törvényhatóság első tisztviselőjének engedélyével a tej helyett tej-

felt vagy vaját is beszállíthat, még pedig öt liter teje egy liter tejfelt, húsz liter teje egy kilogramm vaját. A beszállításra kerülő tejet a termelés helye szerint illetékes, vagy az azal szomszédos község (város) területén lévő tejjepárosok valamelyikéhez kell szállítani.

A tejjepáros köteles a tejet a hatóság által megállapított áron átvenni. A termelő a beszállítási mennyiségen felüli tejet vagy terméket a tejjepárosok útján bárhol, közvetlenül a fogyasztók és viszonteladók részére azonban csak a termelés helyén adhatja el. A községi előjáróság (polgármester) a tehenetartó gazdákról kimutatást készít. A tehenek számában beálló változást a termelő köteles mindenkor nyolc nap alatt bejelenteni.

Azokon a helyeken, ahol a hatósági tejjelátására igény jogosultak tejszükséglete csak tejjel bevezetésével biztosítható, a törvényhatóság első tisztviselője a tejtermelőket kötelezheti arra, hogy a termelt tejnek saját háztartásában felnehasznált és a beszállítási kötelezettség után fennmaradó mennyiséget is az igény jogosultak rendelkezésére bocsássa. Ha a szükséglet kielégítése így sem biztosítható, úgy a tejjepárosok kötelezhetők arra, hogy az 1941. év megfelelő időszakában a helyi fogyasztásra forgalombahozott tej megfelelő arányú mennyiségét a helyi fogyasztás céljaira forgalombahozzák.

A rendelet 1943 január 1-én lép életbe.

Eladó földek:

4 hold lucernával bevetett endródi kövesút mellett;
132 katasztrális hold részben szántó, részben legelő tanyával Ecseren; szentesi kövesút mellett;
58 hold szántó a mezőtúri határban;
34 $\frac{1}{2}$ katasztrális hold szántóföld és 17 hold kaszáló Külső Ecseren;
20 hold hereföldnek alkalmas szántó Décsen;
14 hold szántó a Décsi laponon;
8 hold szántó a Tóniszálláson;
6 és fél hold Kákán kanális közelében;
2-3 kishold prima szántó a VII. külkerület 472. sz. tanya mellett, csabai kövesúthoz közel;
2400 négyszögöl területű I. osztályú szántó a Maginyecz-dűlőben;
Körösparti nyaraló erős kőépülettel;
600 négyszögöl dinnnyeföld cigányéri szőlőkben;
241 négyszögöl dinnnyeföld Nyúlzugban;
4 járás közös legelő Tóniszálláson;

Eladó házak:

Kondoroson piactér mellett lakóház teljesen felszerelt sütődével; Békésszentandrás az önyeggyár közelében cserepes lakóház.

Szarvason:

I. ker. 184. sz. sarokház, melléképületekkel;
I. 432. sz. cseréppel fedett beltelkes lakóház, melléképületekkel;
Elsőrangú helyen egynegyed házrész;
170 négysz. üres telek sarok mellett;
I. ker. 391 számú ház 400 négyszögöllel továbbá ugyanott 400 négyszögöllel üres sarok telek;

Bővebb felvilágosítást nyújt a Szarvasi Hitelszövetkezet

mint az O. K. H. tagja pénzügyintézet, ahol ingatlanok adásvételének közvetítésével is foglalkoznak. Ugyanezen pénzügyintézet képviseli a Gazdák Biztosító Szövetkezetét; folyósf termelés és beruházás céljait előmozdító 4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatozású kötvénykölcsönöket és kamatmentes lőkölcsönöket. 321

APRÓHIRDETÉSEK

Használt zongora eladó. Megtekinthető I. ker. 21. szám alatt.	368
II. kerület 153. sz. alatt papír- és illatszertár és egy télikabát eladó.	375
Bútorozott szoba kiadó ellátással is. I. kerület 151. szám.	374
I. kerület 234. számú ház nagy telekkel sűrűn eladó. Érdeklődni lehet I. ker. 145. sz. alatt.	379
Fonóasszonyoknak munkát ad Placsókó Boriska IV. ker. 189.	385
II. Bercz Imre tiszakürti bornagykereskedő és közvetítő értesíti a borkereskedőket és korcsmárosokat, hogy borszükségletnek bevásárlását, közvetítését a legolcsóbb napi áron vállalja.	396
Jó fizetésre (órabér) jóalakú fiatal nőt modellek keres festő. Jelentkezni lehet levélben „Magas órabér” jellegre a kiadóba.	399
Eladó ház I. ker. 746-747. gát mellett.	390
III. ker. 127 szám alatt szecskavágó és répavágó van eladó.	389
IV. ker. 57 számú ház eladó.	397
Eladó ház IV. ker. 545 szám.	394
Lakást keresek január 1-ére 2-3 esetleg 4 szobást, lehetőleg fürdőszobával. Cím a kiadóban.	393
Fűszerüzlet és jogfolytonos korcsma házzal és berendezéssel eladó. Cím a kiadóban.	392
Eladó föld O. F. B. 2 és fél hold. Érdeklődni Keresztúrszki György III. k. 421.	391

Koszorú, virágcsokor

megrendelhető a KREBS kertészetben. Telefon: 117

Meghívó

A Szarvasi Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszűző Szövetkezet folyó évi december hó 13 án délután 2 órakor saját székházában tartja

évi rendes közgyűlést,

mely a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határoz az előbbi — határozatképtelen — közgyűlés tárgysorozat felett.

A Szövetkezet tagjait ezúton is tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

- Elnöki megnyitó, jegyzőkönyvvezető, jegyzőkönyvhiteltestek és szavazatszedőbizottság kiküldése.
 - Igazgatóság jelentése az 1941—42-ik üzletévről.
 - Felügyelőbizottság jelentése.
 - Zárómadások megvizsgálása, jóváhagyása és a mérleg megállapítása.
 - Az eredmény hovatfordítása feletti határozathozatal.
 - Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.
 - Igazgatósági tag és felügyelőbizottsági tag választása.
 - Alapszabályterfen érk. indítványok tárgyalása, azok feletti határozathozatal.
- A mérleg és eredményszám a Szövetkezet hivatalos helyiségében f. hó 12-től közszemlére ki van téve, ahol azt a tagok megtekinthetik.
- A tagok jelenlegi száma 619, akiknek birtokában 829 üzletész van. Az év folyamán sem belépett, sem kilépett tagok nem voltak.

NYOMATOTT MÜLLER KÁROLY
KÖNYVTYOMDÁJÁBAN, SZARVAS